

TÖRTÉNELMI KRÓNIKA

Szeptember 28.

1213. Péter ispán, Kacsics nembeli Simon és Bánk nádor veje: Simon vezetésével az összeesküvők a pilisi erdők közelében tartózkodó Gertrúd királynéra és kíséretére törnek. Péter ispán és Simon, a nádor veje meggyilkolja a királynét.

1322. III. Frigyes osztrák herceg és német ellenkirály a mülldorfi csatában vereséget szenved IV. (Bajor) Lajos német királytól. Az ütközetben a herceg oldalán Köcski Sándor vezetésével magyar katonaság is harcol.

1396. A Nikápoly felmentésére érkező I. Bajezid szultán a nikápolyi csatában legyőzi a keresztiesek seregét. Zsigmond király vízi úton Konstantinápoly felé menekül.

1421. V. Albert osztrák herceg Pozsonyban feleségül veszi Zsigmond király leányát, Erzsébetet. Kötelezi magát, hogy teljes haderejével részt vesz a husziták elleni háborúban.

1526. Ibrahim török nagyvezír hadai kifosztják és felgyújtják Szegedet.

1619. Rákóczi György főkapitány elrendeli a felsőmagyarországi megyék személyes fölkelését.

1630. A kolozsvári országgyűlés fejedelemsé válassza Bethlen István kormányzót, a néhai fejedelem fivérét.

1651. Meghal Rákóczi Zsigmond felesége, Pflzi Henrietta Sárospatakon.

1705. Rákóczi az országgyűlés elé terjeszti a magyarországi és erdélyi kuruc hadsereg katonai törvénykönyvét.

1790. Bécsben meghal galántai Esterházy Miklós herceg, tábornagy, aki 1761-től Joseph Haydn mecénása volt.

1830. I. Ferenc fiát, V. Ferdinándot Pozsonyban királlyá koronázzák.

1848. A szegedi közgyűlés kihirdeti a népfelkelést.

1850. Geringer Károly császári biztos alárendeli Szeged várost Csongrád megye főnökének.

1895. Louis Pasteur francia kémikus és mikrobiológus, a mikroorganizmusok forralással történő elpusztításának felfedezője (pasztörizálás) és oltóanyagok feltalálója meghal Villeneuve-i Etang-ban.

1909. Nemzeti programjának részeként az önálló magyar jegybank felállítását folytatott sokhónapos egyeztető tárgyalásokat Wekerle Sándor koalíciós kormánya, de Ferenc József nem hajlandó engedni, így a kormány másodszor is lemond. A kudarcok hatására a koalíció szétesik, a függetlenségi párt kettéválik.

1991. Bukarestben rohamrendőrök oszlatják szét az Egyetem teret megszállva tartó bányászokat és tüntetőket. Az RMDSZ bejelenti részvételét a kormányátalakítási tárgyalásokon.

■ *Mi indokolja azt, hogy Göncz Árpád csak most jut el hivatalos delegáció élén Franciaországba?*

– Azt kell mondjam, semmi sem indokolja ezt a késlekedést, de én inkább arra helyezném a hangsúlyt, hogy egyáltalán létrejött ez a hivatalos látogatás, hiszen ez egy valódi premier. Működő köztársasági elnök ugyanis most utazik először Franciaországba. Tény viszont, hogy a látogatás kései időpontja nem tekinthető diplomáciai sikernek.

■ *Ön részt vett a program kialakításában. Mit tarthatunk az út lényegi elemének?*

– Az elmúlt időszakban kialakult a köztársasági elnök szerepe és feladata a magyar diplomáciában. Ehhez illeszkedik Göncz Árpád elnök úr mostani hivatalos látogatása, amelyben épp az az elem kap hangsúlyt, hogy a magyar államiságot megtestesítő politikus egyszerre nyújtja hazánk gazdasági és kulturális megismerését. És hát az is lényegi kérdés, hogy erre eddig Franciaországban nem volt módja.

■ *Négy évig dolgozott a magyar kulturdipomáciában, közvetlenek a tapasztalatai. Változott-e a franciáknak hazánkról alkotott képe?*

– Mindenképpen. De ezt nem mindig vesszük észre, holott a változás már a nyolcvanas évek elején megkezdődött. Ebben szerepe volt a magyar külpolitikának és propagandának, melynek köszönhetően ma evidencia a franciák számára, hogy hazánkat a közép-európai változások élére helyezi. A nyolcvanas évek elején egy turisztikai kampány keretében a párizsi metró elárasztották a Magyarország kü-

Az érthetetlen késlekedés meg a sikerágazat

Göncz Árpád párizsi útja elé

Csernus Sándor 44 éves adjunktus néhány hete tért vissza Szegedre a párizsi külszolgálatból a JATE Közép-kori és Koraújkorai Egyetemes Történeti Tanszékére. Most már nyugodtan leírható: kétlaki életet él, hiszen Szegeden kezdett az egyetemen, azután öt évig Lyonban tanított, majd újra magyar földön a diákseregnek diplomáciatörténetet oktatott vagy az európai politikai struktúrák fejlődéséről adott elő, azután négy évig a párizsi Magyar Intézet oktatási és kulturális titkáráként szolgált. És most újra itthon. Nyugodtan mondhatjuk: franciaszakértő. Logikus, hogy őt kérdeztük.

lőnböző feliratú plakátok, s ez az idegenforgalmi akció végül, észrevétlenül politikai tartalmat kapott. Ma teljesen bevett szlogen, hogy a magyarok különböznek. Ezen túl a magyar irodalmi, tudományos és politikai produktum iránt is igen jelentős érdeklődés mutatkozik, az utóbbi három esztendőben három Máray, három Krúdy és négy Kosztolányi jelent meg a többi húsz magyar mű mellett. Most például Mészöly Miklós Volt egyszer egy Közép-Európa című munkája jelenik meg a francia könyvesboltokban.

■ *És a publicisztika?*

– Itt is tetten érhető a váltás. A sokszínű és egymással is vitatkozó cikkek mögött információs bázist sejtethünk, amely, köztünk szólva, korábban nem volt feltétlenül jellemző.

■ *Egyre több francia rend-*

számú autót látni hazánkban. Érezhető volt Párizsban is a gyarapodó érdeklődés?

– Mivel a Magyar Intézet szolgált a turisták számára is információs központként, közlő láthattuk, hogyan nő az érdeklődés. Be kell vallanom, nem tudtuk kellő mennyiségű és minőségű prospektussal ellátni a franciákat, tájékoztatásunk színvonala alig érte el a kielégítőt. Ismerve a fordulat éve utáni felfokozott érdeklődés jelentőségét, kijelenthetem, hogy óriási lehetőséget hagytunk ki.

■ *Ön eleitől fogva történész. Témánkat érintve mit tapasztalt a francia kollégák munkásságában?*

– Felnőtt francia földön is egy új történész nemzedék, amely másként gondolkodik hazájuk szerepéről és már más-

ként közelíti meg Közép-Európát. A sors ironiája, hogy ez a modern csapat egy olyan konzervatív magyar történész generációval találkozott, amelytől épp az elődek miatt kaptak szemrehányást. Magyarán: egy fáziskésés következtében épp azokat bírálták a trianoni békediktátum és annak hagyományos francia értelmezése miatt, akik már túlléptek a nagyhatalmi megközelítéseken.

■ *En hiányolom a delegációból a magyar kultuszminisztert.*

– Én is. Tény, hogy még művelődési miniszter sem járt hivatalos úton, kétoldalú kapcsolatok keretében a francia fővárosban. Fodor Gábor elődei a Franciaországban működő nemzetközi szervezetek oldalán hajóztak francia partra, s talán ennek is köszönhető, hogy ma nincs érvényes kulturális munkaterv a két ország között.

■ *Ezzel együtt diplomáciai sikerágazata a kulturális.*

– Ezt én is kijelenthetem, de csak keserű szájjal. Helyzetünk ugyanis sokkal jobb is lehetne, hiszen rengeteg helyzetet hagytunk ki, lehetőséget szalasztottunk el. Sőt: hogy mégis sikerágazat lehet a kultúra, nem kis mértékben épp a franciákon múlt.

Dlusztus Imre

Építőanyag áruházunkban
LB-Knauf csemperagasztó
AKCIÓS ÁRON 695 FT/25 KG
belső és külső térre egyaránt alkalmas
ELSŐ BETON Szeged, Dorozsmai út 5–7. 62/326-735

GSM 900 MOBILTELEFON
PIK - PAK KFT. BUTIK
Nokia, Motorola, Ericsson, Siemens mobiltelefonok, tartozékok, antennák, bőrtokok
Szeged, Roosevelt tér 5. Telefon: 62/319-849.

Tűsz lett a parlament

A salvadori hadsereg obsitosa elfoglalták a parlament épületét, miközben egy másik közép-amerikai országban, Nicaraguában a sandinista hadseregtől leszerelt katonák szállták meg Venezuela managuaui nagykövetségét. Az akciók oka mindkét esetben hasonló: pénz, illetve megélhetési lehetőséget követelnek a munka nélkül maradt harcosok.

A salvadori kormány és a gerillaszervezet 1992-ben kötött békeszerződését követően a hadsereg létszámát a felére csökkentették és a megállapodásban előírtan a felbocsátott katonák végkielégítését, illetve megművelhető földek kiosztását a volt harcosok között, függetlenül attól, hogy melyik oldalon álltak. A parlamentbe hétfő délelőtt behatolt mintegy száz fegyveres ennek, a személyenként mintegy 1.500 dollárnyi – juttatásnak az azonnali kifizetését és a földosztás meggyorsítását követeli. Ugyancsak pénzsegélyt kérnek a polgárháború lezárultát követően feloszlott félkatonai osztagok egykori tagjainak is, noha a véres megtorló akciókban részt vett brigádok számára szerződés illet nem írt elő.

■ Orosz források közlése szerint Borisz Jelcin elnök a tárgyalások során ismét felvetette egy Boszniával foglalkozó magas szintű nemzetközi értekezlet gondolatát. – Bill Clinton nem utasította el a javaslatot – fűzték hozzá.

A fegyverembargó feloldásának ügye konkrétan még nem került szóba, de napirenden szerepel.

A külügyminisztériumban tiszteletre adott ebéd előtt Borisz Jelcin orosz újságíróknak úgy nyilatkozott, hogy „nagyon őszinte megbeszéléseket” folytattak a délelőtti folyamán. Azt mondta, hogy mint mindig, most is voltak „pluszok és mínuszok, mindenesetre kompromisszumra jutottunk”. De hogy miről, arról nem volt hajlandó nyilatkozni.

Egy nevének elhallgatását kérő amerikai kormánytisztviselő az első tárgyalási forduló után újságíróknak elmondta, hogy Bill Clinton a megbeszélésen felvetette az Iránba irányuló orosz fegyvereladások ügyét, bár nincs sok remény rá, hogy a csúcstalálkozó keretében dőlőre tudnak jutni a kérdésben. Amerikai becslések szerint Moszkva csaknem egymilliárd dolláros bevételt tesz szert az utóbbi egy évben iráni fegyverexportjából. A washingtoni kormányzat viszont

■ Ismeretlen tettes vagy tettesek tegnap virradóra betörték Nagy József magyar kereskedelmi főtanácsos teheráni lakásába. Megtámadták és súlyosan bántalmazták a feltehetően alvó Nagy Józsefet és feleségét. A támadás következtében Nagy Józsefné a helyszínen meghalt, Nagy Józsefet életveszélyes állapotban kórházba szállították. A betörés indítékai egyelőre ismeretlenek, a rendőrség megkezdte a nyomozást – vált ismeretessé illetékes magyar forrásokból.

Az esetről hírt adott az

Teheráni támadás

Meghalt a magyar főtanácsos felesége

IRNA iráni hírügynökség is, és jelentése szerint a tettes a támadás után elmenekült az előkelő Mahmudije negyedben lévő lakásból. Az IRNA jelentését idéző francia hírügynökség, az AFP szerint az iráni hatóságok külbizbizottságot hoztak létre a bűnügy kivizsgálására.

A hírszolgálati iroda mindehhez azt is hozzátette, hogy a 12 milliós Teheránban rendkívül ritkák a külföldiek ellen elkövetett támadások, az iráni metropolis a világ egyik legbiztonságosabb nagyvárosának számít. Mindazonáltal a bűnügyi ráta az elmúlt 2-3 évben meg-

emelkedett, a külföldiek sűrű betörések száma megsokszorozódott. A jelenség úgy tűnik, közvetlenül összefüggésbe hozható a súlyos gazdasági válsággal.

Dr. Pálmai Géza, Magyarország teheráni nagykövete telefonon közölte: Nagy József kereskedelmi főtanácsoson helyi idő szerint 13 órakor agyműtétet hajtottak végre. Állapota változatlanul válságos. A nagykövet megerősítette azt a korábbi hírt, hogy a főtanácsos felesége a támadás során a helyszínen meghalt.

■ **Csúcstalálkozó**

Bosznia-értekezlet és a fegyverszállítások

erőteljesen ellenzi fegyverek eladását olyan országoknak, mint Irán, Irak, Líbia és Észak-Korea: arra törekszik, hogy a legnagyobb fegyverexportálók jussanak megállapodásra a szállítások beszüntetéséről.

A hivatalos forrás tájékoztatása szerint Oroszország azzal érvel, hogy fontosnak tekinti a fegyverüzletet, hiszen hadiipará egyike azon kevés ágazatnak, amelyben még versenyképes tud maradni.

Napfény, tenger, egzotikum...

Társasutak repülővel, programokkal!

Szentföldi körút 8 nap, szept. 29., nov. 15. – 73 900 Ft

Eilat – üdülés a Vörös-tengernél 1 hét, nov 8-tól hetente – 49 900 Ft

USA – Big Apple 1 hét, okt.14.–nov.18 – 109 900 Ft

USA – Best West 1 hét, okt. 21., nov. 10., dec. 1. – 129 900 Ft

Mexico 1 hét körút+1 hét Acapulco, okt. 28. – 179 500 Ft

Slágerajánlatunk: október 20-tól hetente

Bangkok–Pattaya 1 hét – 99 900 Ft
2 hét – 109 900 Ft

TAN-TÚRA UTAZÁSI IRODA,

Szeged, Kálvária sgt. 16.

Tel.: 62/325-488, 323-287

Nyitva: H-P 8-17 óráig,

Sz.: 9-12 óráig.